

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik minden vasárnap	Főmunkatársak KISS GYULA SZENDY ISTVÁN	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT	Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K Egyes szám ára 20 fillér
-------------------------------	---	---	---

A birtokrendszer reformja.

Szemelláthatóan és vaskövetkezetességgel töri immár keresztül a történelmi előítélet burkát és szívódik fel a közvélemény termő talajába egy gondolat: a birtokrendszer reformjának gondolata. Közgazdasági institucaink már határozottan érzi és tudja, hogy munkáshiánynak, kivándorlásnak, ipari hátramaradottságnak és egyáltalán összes gazdasági betegségeinek és ezeken át a közjogiaknak is gyógyulása csak a birtokrendszernek és az őstermelésnek a jelenlegieknek helyesebb alapokra fektetésétől várható.

Ezen kell kezdenünk. Ez az A betűje annak a nagy A B C-nek, melyből a jövőendő, gazdaggá és nagygyá teendő Magyarország történelmének íródnia kell.

Nem is hiányzik ma már — merjük mondani, — csak az a modern Széchenyi, az a nagybirtokos avagy hitbizományos főúr, aki a kételkedést és kicsinyes gyanút kizáró önzetlenség vértetével szálljon sikra s a birtokrendszer reformálásának kérdése rohamosan megoldathatnak.

A nép földéhsége, az a lázas mohóság, mellyel a paraszt a — jó az Isten, majd megsegít — hagyományos utógondolattal kapva-kap egy-egy darab

föld birtokba vételén, tekintet nélkül arra, vajjon a velejáró teher elviselhető-e vagy sem, világos jele annak, hogy a földkérdés megoldása már nem sokáig várathat magára.

Koránt sem ártatjuk magunkat azzal az immár közkeletűvé válni kezdő hittel, hogy a földéhség csillapítása az a csodaszer, melytől összes bajaink egy csapásra elmúlnak és hogy a földkérdés megoldása minden; sőt jól tudjuk, hogy ez a kérdés is csak tartozéka és része a megélhetés nagy kérdés-komplexumának.

E megélhetés alatt itt nem a pusztá önfentartást kell értenünk, hanem a társadalmi felemelkedés lehetőségét is. Ezt gyakran halljuk gazdagodási, vagyonszerzési vágyának nevezni szemrehányásképpen és maliciával.

Mi ezzel szemben igenis elismerjük legsajátabb jogát minden napszámosnak és munkásnak arra, hogy egy kis ház, kert, föld megszerzésére törekedjék és ezt az ő megélhetése föltételül tudjuk, épp úgy, mint ama magyar okleveles mérnök törekvését nagy fizetésért német vállalat szolgálatába jutni, amit ő egyéni érvényesülésnek nevez.

A birtok is csak mint a megélhetés eszköze tehet számot, mint akár az emberi munka s valamely teljesen eladósodott birtokosság ugyanolyan foku

elégedetlenséget fejt ki, mint akár valamely eladósodott tisztviselői kar vagy akár az életfeltételeit meg nem lelő munkásnép.

S, midőn látjuk, hogy hazánkban már nemcsak a birtoktalanok vándorolnak ki, hanem napról-napra nő azoknak száma, kik birtokukat eladják, hogy kivándorolhassanak, akkor önkénytelenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ime ma már Magyarországon a birtok sem biztosítja a megélhetést, a szerény és megérdemelt gyarapodást, a társadalmi emelkedés lehetőségét s indítva érezzük magunkat a baj okait mélyebben kutatni.

E kutatásainkban aztán reá bukkanunk az uzsora töméntelen fajtáira, mely országunkban pusztit, továbbá adórendszerünk fordítottan progresszív voltára és még sok egyébre, de mindenekfelett oly jelekre, melyek arra vallanak, hogy minden bajok és viaszások gyökérszála mélyen benyulnak a magyar birtokrendszer kérdésébe és világosan áll előttünk a földéhség és a kisbirtokosok kivándorlásának ellentmondó tényeinek magyarázata.

A földéhség lázas tünetét leghamarabb megérezte a spekuláció s leghamarabb vállalkozott azt haszonra váltani: a parcellázó üzlet hihetetlen méreteket ölt. Orvosságnak szeretik hirdetni a kivándorlás ellen. Komoly

TÁRCA.

Embervadászat.

Az áldatlan 1850-ik esztendő márczius havának utolsó napjaiban Kerecsényi Imre volt honvédtüzérhadnagy, ki hónapok óta az Ilkey családnál rejtőzött, menekülni volt kénytelen.

Valaki feljelentette a zsandároknak. Annak a szomorú időnek legnyomorúságosabb, legundorítóbb hajtása a kém volt.

Este hat órakor történt, hogy egy fiatal szabómester Kiss Pál benyitott az Ilkeyék nagy fehér házába, mely a város szélén a Körösparton terült el.

A tornáczon Ilonával találkozott, Ilkey Péter hajadon leányával.

— Kisasszony, mondotta a fiatal szabómester, azt hiszem, ösmer engem?

— Igen, hangzott kissé határozatlanul.

— En Kiss Pál vagyok, szabómester, nagyon fontos üzenetet hoztam.

— Kinek?

— Az Önök ispánjának . . . tetszik érteni?

Kerecsényi Imre mint ispán tartózkodott Ilkeyéknél, s többnyire a tanyán volt Olyvéd mellett a 3 Körös összefolyásánál.

A fiatal leány félhomályban is látta, hogy Kiss Pál arcát nyugtalanság önti el. A hangja is tompán csengett, mint a megriadt embereké. Megsejtette a veszedelmet. Gyorsan energikusan intézte a kérdést.

— Valami baj fenyegeti az ispánt?

— A legkomolyabb baj, kisasszony. Feljelentették s a zsandárok már talán utban is vannak üldözésére.

— Jézus Mária.

— Kisasszony, mondotta a fiatal szabó, itt az imádság nem használ. Meg kell menteni az ispan urat, azért jöttem.

Ilona kezét nyujtotta.

— Köszönöm.

— Arra még ráérünk . . . Tudom hogy ön a menyasszonya . . . hol van a kedves uraatyja.

— Nincs itthon, csak holnap estére várjuk. A szabó közelebb lépett.

— Akkor nekünk kell cselekedni . . .

Hol van az ispán ur?

— Bent a dohányzóban.

— Annál jobb . . . menjünk hozzá.

Kerecsényi nyugodtan ült a dohányzóban, hol két gyertya mellett egy nagy angol újságot olvasott. Mikor meghallotta, hogy miről van szó, mosolyt erőltetett arcára. Meg akarta menyasszonyát nyugtatni.

— Teringettét, mondotta, ha így áll a dolog, akkor egy házzal odább kell állani.

— Felkelt és Ilona vállára tette a kezét.

— Már harmadszor esik meg velem, hogy rejtekhelyet el kell hagynom. Megtanultam a bujdosás fortélyait. Különbben is zsebemben van a külföldre szóló utlevél. Ne félj, Ilona, itt csak arról van szó, hogy az ember ne

veszítsen el egy pillanatot sem. Hamar magamra kapom ezt a jó báránybőr bekecsét.

— A fiatal szabó elébe állt.

— Megálljon ispán úr, ezt a bekecsét én veszem magamra.

— Ön?

— Én. A kucsmát is. Termetünk meglehetősen egyforma.

De mi célja annak?

— A fiatal szabó arcán fájdalmas vonás húzódott végig. Tekintetéből, hangjából különös szomorúság áradt.

— Ne kérdezze, mondotta tétován, nekem önt meg kell mentenem. Meg, minden áron, még az életem árán is. Ehhez szükségem van a bekecsre és a kucsmára. A zsandárok a nagy füzesről egész a szalontai erdőig engem fognak üldözni . . . Oh siessen, azalatt menekülni.

— De nem lesz önnek ebből baja?

— Semmi, mindenre gondoltam . . . Ne huzzuk beszédrel az időt.

Azzal gyorsan magára kapta a báránybőr bekecsét és kucsmát.

Isten önnel, mondotta az üldözött honvédtisztnek és mielőtt még egy kérdést is intézhettek hozzá, elrohant.

Három órával később félhold sugara két zsandár szuronyból csalt ki apró sugarakat a kigyós mizsei országúton. Az egyik zsandár értelmes, magas homloku ember volt, tömött szöke bajusszal. Társa, ki mellette haladt, alacsony zömök férfiú volt, degenerált,

aggodalmunk azonban, hogy ez az orvosság veszedelmesebb, mint a baj maga, s ha majd, évek múlva az ok-szerűtlenül vállalt terhek révén előállott képzelte értékek szertefoszlának, oly válságban lehet részünk, mely egy háborúval felér.

Ezért, csupán az események és fejlemények tárgyilagossága megítélése alapján a birtokrendszer kérdésének mint elsőrangú fontosságú kérdésnek tanulmányozását a kormány figyelmébe ajánljuk.

Tanítók figyelmébe.

Az új tanterv természetes következménye, hogy a népiskolai tankönyvek kevés idő alatt célszerű változáson mennek keresztül. Eme reményének adott kifejezést Berzevics Albert volt kultuszminister is, aki 1905 évi 2202 sz. alatt intézett rendeletében így ír: „Remélhető, hogy a tanítóóság a maga buzgóságával a tankönyvek átdolgozását is az új Tanterv és az Utasítás szerint a még rendelkezésére álló időben legalább részben el fogja végezhetni. Ugy sem remélhetjük, hogy a jó tankönyvek egyszerre fognak teremni, ez csak évek munkásságának gyümölcse lehet. Odáig már azért sem várhatunk, mert a tankönyvek folytonos javulása éppen a gyakorlat műve, a helyes tanítás jobb könyveket termel és a jobb könyvek mindinkább biztosítják a sikeres tanítást.“

Maga a minister utal a tanítóóság buzgóságára, amelytől a tankönyvek átdolgozását és új jó tankönyvek megírását várja. A jó tankönyv nem is születethetik meg néhány hó alatt, mert az anyagnak a tapasztalat és a gyakorlat szűrőjén kell átszűrni és olyan egyének keze által kell formába öntődni, akik az anyagot gyúrnák is. A megrendelésre készült vagy az összehöngézett könyvek nagyon is magukon viselik az üzleti szagot s bizony tanító és tanítvány egyaránt csömört kapnak tőle. Tisztelet a kivételeknek, de bi-

zony a népiskolák bőven el vannak látva üzleti tankönyvekkel.

Igy például a fent hivatkozott szám alatt kiadott Utasítás a földrajz tanításról szólván, a III. osztály tanítás-anyagának ismertetésénél kijelenti, hogy az anyag „minden tankönyv mellőzésével“ tanítandó, de alkalmas atlasz jó szolgálatot tehet; továbbá: az anyag kiválasztása itt kizárólag a tanító munkája.

De nemcsak itt kell a tanítónak az anyagot megrostálni, hanem minden tárgynál, ahol tankönyvet is használhat. Mennyivel könnyebb volna, sőt felesleges is lenne az anyag kiválasztása, ha a tankönyv az iskola vagy a vidék viszonyaihoz alkalmazkodnék, vagy ha az anyagot méh módjára azok rakták volna bele a tankönyvbe, akik hosszú években át gyűjtögették és sokszorosan feldolgozták. Kinek a keze alól kerülhet ki a legjobb munka, nem-e a tanítóéból, aki napról-napra arra törekszik, hogy munkásságának gyümölcse mindig élvezetesebb legyen? Ámde egy ember, ha még olyan okos is, tökéletes művet nem teremthet, de ha sokan összevetik tudásukat, ha kiki azt teszi közismeretűvé, ami tudásának legszebb eredménye és ami a tűzpróbát már kiállotta, akkor a gyermek lelki táplálékául s tudásának alapjául olyan anyagot nyújthatunk, amelyet élvezettel értékesíthet.

Jó tankönyveket az iskola mesterei készíthetnek és ha ők készítik, megmentik kartársaikat a bosszankodástól és megóvják a szülőket a pénzkidobástól, amit a tankönyvek csereberélése okoz.

Bmegyének tanítói bizonyára igazat adnak nekem és bizom, hogy szűkre szabott érveléseim által is meggyőződve, kész örömmel fogadják el ajánlatomat, hogy az iskoláinkban használandó tankönyveket mi magunk írjuk meg. Több helybeli kartársammal egyetértve már megkezdtem az előmunkálatokat, több tankönyv szerkesztéséhez. Az új tanterv kívánalmai

szerint bizonyos sorrendben készítenők el a segéd- és tankönyveket és ezek közül is elsősorban azokat, amelyek felekezeti különbség nélkül minden iskolában használható. Minél több bevált ujtás, minél több eredetiség, annál biztosabb az eredmény.

Első ízben a földrajzot szándékozunk megírni, még pedig a gyakorlati életnek megfelelően. A földrajz tanítása mint a ministeri Utasítás is sajnálattal említi, ma sok helyütt nem egyéb, mint pusztanevek emlékezet bevétele, ezért a gyermekeknek nem érdekes sem nem hasznos. Azt mondja az Utasítás: ne szoktassa hozzá a tanító növendékeit, hogy csak gépiesen, szinte pörgetve olvassák le a neveket a térképről. Nem a név lényeges itt, hanem a tárgy hű képe, melynek a növendék emlékezetéből kell kipattannia és megrajzolódnia. Amikor a tanuló már a térképen nézi meg a tárgyat, a tanító hasonlítassa össze ezeket a már ismert földrajzi tárgyakkal, s tegye az így nyert képzeteket plasztikus képekkel, művészi tájképekkel, leírásokkal, rajzokkal még szemléltetőbbé. A földrajztanításnak főeszközei a térképek, a melyeknek pontos és a jeleket megelevenítő olvasására kell képesíteni tanítványainkat.

Ezen Utasításhoz alkalmazva készülné el elsőnek a III. osztálynak szánt térkép, amelyről a tanuló valóban leolvasná mindazon földrajzi ismereteket, amelyekre szüksége van. Tehát nem lélekölő száraz szóhalmazból tanulná meg a megye földrajzát, hanem a térképről olvasná le a megye fekvését, vizeit, terményeit a népfoglalkozását, nemzetiségét, vallását kulturális intézményeit, közigazgatását, közlekedési útjait és eszközeit. Magán a térképen van lerajzolva az egész anyag, amit a gyermek mint egy szép képet gyönyörködve szemlél és élvezettel olvas.

Ezenkívül minden járásról a térkép hátlapján elbeszélő leírásban mondjuk el a történelmi, gazdasági, ipari vagy más különös vonatkozású dolgokat és a szöveg közé művészi táj- és tárgy-

közömbös arccal, melyből a ferde nagy orr, ijesztően emelkedett ki.

— Bizonyos, kérdezte az alacsonyabb zsandár, hogy erre szökött meg?

— Egész biztos, válaszolt a másik. A pék látta. Már tegnap óta leselkedik utána.

— Komisz ember az a pék, mondotta a butaképi zsandár. A másik vállat vont.

— Hát igen, kém, spich . . . Olyannak is kell lennie.

Nekünk mindenesetre megkönnyítette a munkánkat. Pontosán leírta, hogy milyen báránybőr bekecs és milyen kucsma van rajta. Az idő sokkal hívősebb, semhogy utközből levehetőné . . . Azt hiszem, holnap délre már vason kísérik vissza.

Az értelmes arcú zsandár jóslása nem vált be. Ez az ember nem szívesen teljesítette azt a szolgálatot, mit hivatása elébe szabott. Nem törődött volna vele, sőt talán örült volna titkon, ha az üldözött honvédtiszt megmenekül, a nélkül, hogy őt, a zsandárt, szolgálati mulasztás terhélte volna. De a szolgálatot szigorúan értelmezte. Már éjjel volt mikor a csorvasi csárdást felzörgette . . . Valószínűnek tetszett, hogy az üldözött ember itt tartja az első pihenőt.

A csárdás sietve nyitott ajtót a hatalom retteget fegyveres embereinek. Arra a kérdésre, hogy nem volt-e itt esetét egy báránybőr bekecses és kucsma úri forma ember, sietett a következőt válaszolni:

— Dehogy nem, nincs egy órája sem, hogy

itt járt. Piritost evett és 3 félmeszely bort ivott. Egy kis szalonát is vitt magával az utra.

Hát arról nem beszélt, fakgatta a zsandár, hogy honnan jön és mere igyekszik?

— De igen, válaszolta a csárdás. Elmondta, hogy a bicssei tanyáról jött, amelyik az Ilkey uraságé, hogy ott ispán volt, de most valami baj miatt el kellett gyűnnie. Az éjszaka Csabán fog meghálni, ott sok az ösmerőse. Emlegetett valami Rolkót . . .

Rolkót?

— Igen.

Hajnaltól a két zsandár Csabán volt, hol az ott állomásozó zsandárok segélyével megtalálták Rolkó házat. Az öreg úr már ébren volt és készséggel adott választ a zsandároknak.

— Kerecsényi urat keresik? Itt volt . . . Félórája sincs, hogy elment . . . kocsit kerített és áthajtott Gyulára . . . Azt mondta, hogy sürgősen kell beszélni Mítvay Sámuel szürszabóval, kinek a fiával együtt szolgált.

— Hát nem tetszettek vele találkozni a vmegyeház utcában . . . Nincs negyedórája sem, hogy innen elment . . . Valami sürgős dolga van Kétegyháza, az oláh papnál . . . az öreg Árgyelánál.

A zsandárok délben ott voltak Árgyellán tisztelendő úrnál, egy pátriálkális szakállú öreg papnál, ki nyíltan, egyenesen válaszolt. — Hogy láttam-e? Persze hogy láttam. Itt szilvoriomoztunk jó félóráig. Meg is dicsérte a szilvoriomozást. Csak azt apprehendáltam,

hogy nem akart ebédre itt maradni.

— Hova ment?

— Sarkadra, a Bajcsy urasághoz . . .

Bajcsy, egy vidéki kis földbirtokos, ki nagyot hallott, hosszasan mondta el, hogy az üldözött ispán mikor érkezett és mikor indult el. Ugy tudja, hogy Szalontára ment . . .

Szalontán is megtalálták nyomát a bekecses, kucsma embernek. Nagyváradon is, egy nappal később Belényesen is . . . Mindenütt előttük járt, de elfogni nem tudták.

Ez az embervadászat a jóindulatu zsandárt is izgalommal, dühvel, töltötte el. Az ember-telen foglalkozás megfosztotta nemesebb tulajdonaitól. Szitkozódott káromkodott . . .

— Ha utolérem, agyonlövöm, mint a kutyát . . .

De nem érte utol . . . A két zsandár agyonhajszolva, elkeseredve tért vissza a kétheti eredménytelen embervadászattól.

Az üldözött szabó egy nappal hamarabb ért vissza. Lelkesség sugárzott az arcáról. Érezte, hogy hőstettet vitt véghez.

Késő este volt, mikor beállított Ilkeyék házába. Átadta a kisasszonynak a kucsma és bekecses. Hálásan szorongatták a kezét. Az öreg Ilkey megölelte.

— Derék fiu vagy öcsém.

A fiatal szabó nagyot sóhajtott.

— Kénytelen voltam az lenni, mondotta szemét lesütve, mert az áruló a feleségem nagybátyja volt, ha elfogták volna, akkor agyonütöttem volna a spiclit . . .

képek sorakoznak. Ilyen alapon készül a IV., V. VI. osztály anyaga is.

A földrajz elkészítése után folytatjuk a többi reáltárgyakat.

Miként már jeleztem, az a célunk, hogy a tan- és segédkönyveket a tanítóság írja meg és hogy az üzletszerű könyvgyártás megszüntetessék, azért mély tisztelettel kérem a megye összes tanítóit, kiváltképpen pedig azokat, akikben kedv és akarat van a cél eléréséhez, hogy mint szerzőtársak sorakozzanak mellénk és nyújtsanak segédkezet a tervezett művek elkészítéséhez.

Ha ideális vállalkozásunkat anyagi siker is koronázza, legyen abban része mindazoknak, akik tudásukkal és munkájukkal a sikerhez hozzájárulnak.

Jelentkezéseket kérve, maradok Óbecsén

kartársi üdvözléssel
Göndör Ferenc, tanító.

Az Óverbázi Ifj. Társaskör műkedvelő előadása kritikája.

Szinre került: Gr. Fredró Sándor: „Az egyetlen leány” c. darabja, fordította Radnotyfáy Sámuel, vigjáték 1 felvonásban.

2. „Cinka Panna” melodráma, írta Farkas Imre.

3. „Katonásan” vigjáték 1 felvonásban, írta Andreánszky Jenő.

Ugy a darabok megválasztásánál, mint a szerepek kiosztásánál a legnagyobb öntudatosságot találtuk, látható volt, hogy a helyzet adta viszonyokkal valamint a szereplők természetes modorával számoltak.

Kit illet e helyen az elismerés, azt nem tudom ugyan, de a legnagyobb nyíltsággal kijelenthetem páratlan sikerét.

Kifejezhetem a közönség nevében bámulatunkat afelett is, hogy nemcsak a rendezés volt nagy gondnal és csinnal végzett, hanem a szereplők csoportozata, mozgása ugyisintén a színpad izléses és megnyerő volt. A szereplők mindegyike ismerte a darabok dramai fordulatosságát és célzatosságát; így nem vált szereplésük hatás vadászóvá sem az egyes jelenetekben, sem azok dikcióiban.

Határozottan mondhatom, hogy a cselekvény folytonosságát, gyors, élénk menetét, a fordulatok ügyes kiemelésével eddigelé nem tapasztalt sikerrel tudták elősegíteni; úgy hogy a hallgatóság kedélyét, hangulatát magukkal ragadták otthonos, eleven természetes megjelenésükkel. Volt is taps bőven.

Mühl Irénke k. a. mindkét darabban határozott fellépésével és ügyes hanghordozással adta szerepét.

Brust Juliska k. a. kevésbé határozottan, de kedvességével nyerte meg a hallgatóságot. Reppert Róza k. a. eleven, úde frissességgel keltett tetszést.

Reppert Lujzika k. a. kissé szemérmesen, de elég ügyesen szerepelt.

Mühl Gizike k. a. leányhoz illő hízlegéssel tudott bocsánatot kérni hibájáért a papától.

A férfi szereplők közül ki kell emelni Lotz Kabos urat, ki valóban katonás modorral dobatta ki az ujságíró, de gyengéd szeretettel tudta hugoekáit megnyugtatni.

Reppert Frigyes úr, mondhatom elemében volt, méltán bosszankodott, hogy ipjának elibe küldött kocsiját elvitték csaknem az orra előtt.

Kuch Béla úr, az ügyes ujságíró elegáns uri flegmával védte ki a nyugalmazott Gárday őrnagy támadását.

Trumpf Fülöp úr az öreg Szumbalinszky megfontolt cselszövésével adta férjhez mind az öt egyetlen leányát.

Lotz Frigyes úr szomorúan felezi, osztja fel ipja vagyonát az öt leány között, de a Katonásban annál nagyobb készséggel dobja ki az ujságíró.

Kiss József úr az öreg Boldizsár kotnyeleskedéseit utánozta ambícióval.

Quiring Jakab úr fontoskodva büszkél-

kedett eleinte ipja vagyonával, de sajnos, meg kellett osztani az öt leány között.

A melodrámat Hartvein Károly ur adta meglehetősen sikerrel bár a leírásokat több hangfestéssel lehetett volna adni.

Általában örömmel constatálható, hogy a közvélemény tetszését annyira megnyerte, hogy e darabok újból való előadása melegen ajánlható.

M.

HIREK.

— **Meghívó.** A kulai önk. tűzoltóegylet 1907. aug. 20-án, bajtársi pénztára javára „A Zöldkertben” táncmulatságot rendez, melyre t. cz. és becses családját tisztelettel meghívja. Kezdeté este 8 órákor. Beléptidij személyenként 1 kor. családjegy 3 korona. Felülfizeléseket a jótékony célra való tekintetből köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázzunk.

— **Esküvő.** Horváth Jenő bródi tanító, Horvát János kulai mértékhitelítő fia, e hó 17-én vezette oltárhoz Zlehovszky Mariska kisasszonyt Békéscsabán.

— **Szeghegyen** mult szerdán volt a jegyző választás. A választás előtti napon Gerber aljegyző kérvényét visszavonta és így lehetővé tette Dr. Tausz Fülöp egyhangú megválasztását.

— **Orvosok gyűlése Ujverbáson.** F. hó 12-én tartotta a bácsbodrogmegyei fiók szövetség választmányi gyűlését a község-háza tanácstermében Dr. Pertschy nyug. tábornoktörzsorvos (Sztfűlöp) és Dr. Rényi (Topolya) elnökle, Dr. Balog (Óverbász) közp. igazg. tag, Dr. Spitzer (Kerény) titkár, Dr. Hoiländer (Kula) Dr. Vagner és Munk (Ujverbász) Dr. Varzo és Valdner (Óbecse) Dr. Tessényi (Tozsa) Dr. Simonovits (Keresztúr) Dr. Kurz (Óker) Dr. Striker (Szivác) Dr. Lőrinc (Szttamás) és Dr. Ilg (Palánka) részvéte mellett. Tárnya a gyűlésnek az ujonnan életbelépett Munkásbeteggyógyzó pénztárnál elfoglalandó orvosi állások betöltése s elvállalása, melyben egyöntetűen az ország többi egyleteivel — a szabad orvosválasztást határozták el, az eddigi alkalmazásban levő pénztári orvosok anyagi károsodásának megelőzésével. Gyűlés előtt közös ebéd volt a kaszinó éttermében.

— **Az „Óverbázi Ifj. Társaskör”** f. hó harmadikán rendezett műkedvelő-előadásán a következők fizettek fölül: Dr. Balogh Dezső 2 K. Kiss Gyula, Dr. Schossberger Ernő 1-60-1-60 K. Dr. Kurtz Henrik, Rumpf Károly, Schwartz Miklós (Sóvé) N. N., N. N. 1-1 K. Bechtold Keresztély 60 f. Fogadják a nemeslelkű adakozók hálás köszönetünket.

— **Meghívó.** Óverbász községe az óverbázi ifj. Társaskör közreműködésével ma vasárnap az Erzsébet-ünnepben — Erzsébet királyné szobra javára tíz éves jubileumi Szt-István ünnepélyt rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja a rendezőbizottság. Belépő-díj személyenként 1 K. Gyermekek 10 éven alól felét fizetik. Kezdeté d. u. 4 órákor. Felülfizetéseket a jótékony célra köszönettel fogadunk és hírlapban nyugtázzunk. Műsor: I. Délután. 1. Hangverseny, tartja a verbázi tűzoltók zenekara. 2. 5 órákor a bezdáni kaszinó dalárda énekel. 3. 5 órákor humoros előadást tart Kuch Béla. 4. 5 1/4 órákor a Liyputhiak lakadalmát bemutatja Korbai Tinike. 5. 6 órákor versenyjátékokat rendez Schwartz Henrik. 6. 6 1/2 órákor humoros magánjelenet, előadja Mühl Irénke. 7. 7 órákor a bezdáni kaszinó dalárda énekel. — II. Vacsora alatt: 1. 8-9 óráig Vadas Ferenc tárógatós játéka az Eiffel tornyon. — III. Este: 1. 9 órákor Moravcsik Sándor bariton szólóját zongorán kíséri Moór Elemér. 2. 9 órákor Na te mislim. Hangverseny fantázia, szerzette Atanasievics Slavka, zongorán előadja Klein Erzsike zongora tanár Szentestől. 3. 9 1/2 órákor Magyar nóták és kuplék, előadja Klein Flórika, zongorán kíséri Klein Erzsike szentesi zongoratanárnő. 4. 10 órákor hegedű szóló, előadja Gayer Frici, zongorán kíséri Klein Flórika. 5. 10 1/2 órákor kuplék, előadja Korell Ferenc. 6. A bezdáni kaszinó dalárda éneke. Tánc talpszakadásig.

— **Vármegyei szükségletek szállítása.** Bhodrog vmegye alispánja a vmegye 1908. évi szükségletének beszerzésére árlejtést irt ki. A szükségleti cikkek hozzávetőleges értéke a következő: 1. irodaszerek 7742 K 20 f. 2. sapkák 198 K. 3. tüzelő fa aszerint, amit cser vagy gyertyán szereztek be 8640, illetve 8400 K, seprők és kefék 200 K. Az árlejtés augusztus 28-án délelőt 9 órákor tartatik meg. Az ajánlatok 10% bánatpénzzel megelőző napon d. e. 11 órákor az alispáni hivatalban kell beadni. Az árlejtés feltételei Czálinger József vmegyei irodaigazgatónál betekinthező.

— **Öngyilkos pincér.** A zombori Elefánt szálló egyik pinczére, Hodniczky Dani a napokban szerelmi csalódásból a Ferenczsatornába ugrott, ahonnan holtan húzták ki. 700 kor. kézpénzt és 6000 koronáról szóló betétkönyvet találtak nála.

— **Készül a megyei telefon.** A vmegye minden községe a közel jövőben telefon-összeköttetést kap. Előbb az egyes járási székhelyek kapcsoltnak egybe Zomborral, ezt a munkát meg is kezdték. A jövő évi megyei költségvetés azonban gondoskodni fog arról, hogy minden egyes község telefon-összeköttetést kapjon a megye székhelyével.

— **Gazdasági építkezések a péklai rizstelepen.** A péklai kincstári rizstelepen 82675 K 54 fillerrel előirányzott gazdasági építkezéseket eszközölnék. Az építkezések kivitelével a földművelésügyi minster Hermann Miklós torzsai vállalkozót bizta meg.

— **Rabbiválasztás.** A palánkai izraeliták hitközség e hó 11-én tartott közgyűlésén Dr. Fischer Benő rabbit választotta meg nagy szótöbbséggel.

— **Egy község az alkoholizmus ellen.** Szenttamáson, a piactéren augusztus 18-án népgyűlés lesz, amelynek egyetlen tárgya az alkohol ellen való küzdelem módozatainak megállapítása.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Hahn Izidor szabadkai, dr. Nagy Ákos palánkai, dr. Marienovits Endre titeli ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, Czedler János zombori ügyvédet saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte, dr. Nagy Ferenc óbecsei ügyvéd pedig irodáját Ujvidékre helyezte át.

— **Menetrend változás.** A zombori—óbecsei vasut menetrendje őszkor változni fog. Az a vonat mely korán reggel 3 órákor indul Zomborból este 5 órákor fog indulni.

— **A sajkaslaki jegyzőt visszahelyezték állásába.** Ivencz Frigyes sajkaslaki jegyzőt annak idején fölfüggesztették állásától. Vojnits István alispán a napokban újból visszahelyezte állásába.

— **Czigánygyilkos Szilbácson.** Nagy hírnévnek örvend a szilbácsi cigánytrupp, ismerik őket az egész országban, s ha a hivatalos rendőri közlönyben körözik annak egyes tagjait, biztosra vehetjük, hogy azok itthon vígan élnek és szabadon úzik vázmerő csalásaikat. Összeköttetésben vannak az ország összes cigányával, akik szállítják a hiszékeny áldozatokat, kiket itt szépen kifosztanak és a tetejébe még jól el is vernek, úgy, hogy az a szegény jámbor vidéki örül és hálát ad az Istennek, ha ép kézláb menekülhet Szilbácsról. Nemrégiben egy háládó levél érkezett az itteni állomás vezetőjéhez, melyben ezer köszönetet mondanak Horváth György állomásfőnöknek, hogy kiszabadított egy zentai családot a veszedelemből, kiket óva intett, hogy el ne menjenek a szentkúthoz, mert veszve vannak. A mult héten is egy ilyen csalásból befolyó összegben való osztzkodás közben összeszólkoztak a főcinkosok a híres Béba és rokona Vladiszav Tóni, aki már gyilkosságért 6 évet töltött Nagyszeben falai között — az összekoccanás oly heves volt a bulkeszi csárda előtt, hogy a herkules termetű Bébát a nemkevésbé hatalmas Tóni úgy fejbe teremtette egy löccsel és utána úgy megszurta hogy az ötödnapra kiszenedett. E hó 8-án volt a boncolás és utána az előlédés nagy ceremóniával — a tettet 9-én kísérték esendőri fedezet mellett a palánkai járásbiróság fogházába.

— Az óbecsei kendergyár ügye nem vezetett sikerre. Az újverbázi „Hungária” kendergyár, mely éveken át tárgyalta Óbecse községgel, a napokban értesítette az előljáróságot, hogy nem hajlandó Óbecsén kendergyárat létesíteni.

— Üri-, női- és gyermek-cipők első-rangu gyártmány, nagy választékban, Kardos J.-nél Kulán.

Csikos
Kockás
Moire
Armüre

Selyem

és „Henneberg” selyem 6 kr-tól felebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávét vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánszót kap, mely a »Kathreiner«-t kiténtető, mindenelőnyt nélkülöz.

Csakis a
Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie véssni, hogy a valódi »Kathreiner«-s a is zárt, eredeti csomagolásban kapható »Kathreiner«-Kneipp-maláta kávé» címetel és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Gabona árak: Budapesten:

Buza október	—	—	11.40
Zab	—	—	8.23
Tengeri	—	—	6.85
		Kulán:	
Buza	—	—	10.50
Zab	—	—	7.50
Tengeri	—	—	6.—

1431 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Ujsóvé községnél lemondás folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állásra 1907. aug. 30-iki határidővel a következő feltételek mellett pályázatot hirdetünk.

Évi javadalmazás 600 K.

Felszerelést, 1 téli, 1 nyári egyenruhát és 2 pár csizmát a község állítja, továbbá a nyugdíj járuléka fizetésére is a község köteles, de ezen ügy felebezés alatt áll s így még eldöntésre vár.

Felhívtnak azok, kik ez állást elnyer- ni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulírt előljáróságra czimezve fenti határidőre adják be.

Ujsóvé, 1907. augusztus 11.

Hartmann Pál
jegyző

Bolcs Johan
bíró

PÁLYÁZAT

Őrszállás községben rendőrvezetői állásra. Határidő f. évi augusztus 20. Kérvények az előljárósághoz nyújtandók be. Fizetés 800 K.

Őrszállás, 1907. aug. 6.

2-2

Előljáróság

1394 sz. 1907

HIRDETMEŊY.

Alulírott községi előljáróság köz- hírré teszi, hogy Ujsóvé község tulaj- donát képező vadászterület f. é. aug. 28-án d. e. 9 órakor a község házá- nál hat évre bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekint- hetők.

Ujsóvé, 1907. aug. 2.

Hartman Pál
jegyző

Haller István
II. bíró

2304 sz. 907.

Nádálja előljáróságától

HIRDETMEŊY.

Nádálja község képviselőtestülete a vmegye törvényhatósági bizottságának 8084 alisp. 551 jkvi/907 számú vég- határozata alapján egy községi ovoda felépítését határozván el, annak előállít-ása céljából ezennel árlejtést hirdet, és felhívja mindazokat kik ezen épület elő- állítását elvállalni óhajtják miszerint a f. évi aug. 24-én d. e. 9 órakor Nádálja község tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen jelenjenek meg.

Kikiáltási ár 8678 korona melynek 10⁰/₁₀-a az árverés megkezdése előtt ovadék gyanánt leteendő.

A közelebbi árlejtési feltételek költsé- gvetés és műszaki iratok a hivatalos órák alatt Nádálja község jegyzői hivatalában betekínthetők.

Nádálja, 1907. augusztus 10.

Kekesovits István
jegyző

Milan Kosztity
bíró

Az iskolák megnyitásával

ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási ered- ményről szóló és más kitalaku minta szerinti naplót.

Tisztelettel

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kulán

Kukorica-göré,

13 öl hosszú, a legjobb állapotban, eladó Löbl Samunál, Palánka

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

.. Temesvár ..

Sürgöncim

»Virágtelep Temesvár«

Távbeszélő 10 sz.

Bármely vidékre szavatoltság mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Kosszorúkat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepélyi és gyász-kosszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

UJ INTERNÁTUS ZOMBORBAN

A t. szülők értesítetnek, hogy egy új nevelőintézet létesült

„Zombori Deák Otthon“

cím alatt, amelyben egy főgimnáziumi- és egy kereskedelmi iskolai tanár gyakorolja az állandó felügyeletet s a kik az internátusban benn is laknak.

Felvétetnek gimnáziumi, felső-ke- reskedelmi és elemi iskolai növén- yek kora látott számban.

Havi teljes ellátás 40 kor.

Prospectussal kívánatra készsége- gel szolgál

Dr. PÓLAY VILMOS

az internátus igazgatója Zomborban

2

Diszitsük lakásunkat télen s kertünket nyáron valódi **Haarlemi hagymás virágokkal**

Postán beküldött 8 K ellenében portó és vámentesen küldjük Ausztria-Magyaror- szágha a mi legjobban kedvelt **normal gyűjteményünket** vagy 30 jácinthagymát füvek, vagy 40 drbot cserepek esetleg 50 drbot kerti ültetés számára. Vagy egy gyűj- teményt szobákba 150 darabból, 45 cserép számára. Vagy egy kerti összeállítást 250 drbból, esetleg egy kerti és szoba össze- állítást 240 drbból (tartalmaz pompás vá- lasztékot jácint, tulipán, nárciss, csilla hó- virág stbból.

Gazdagon illusztrált sok elismerőlevéllel ellátott főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchtereit 2

„Huis Ter Duin“ (A. G.)

Nordwijk bei Haarlem (Hollandia)

Gabona kereskedőknek

és malmoknak való bevásárlási könyvek (megtárgyonyvek) igen

célszerű beosztással, jutányosan kaphatók

BERKOVITS MÁRK villam-üzemű nyomdájában KULÁN

Néhány mm. cséplési ssén

jutányosan eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Szilbács indóházával

szemben levő vendéglő, 2 bérszobá- val és szikvizgyárral mely egyedül áll még a községben, 840 koronáért azonnal bérbe vehető. Kerthelyisége Palánka és kulaiak kiránduló helye.

Tüzer- és honvédtiszti egyenruhák

alig használt új állapotban eladók.

Cim a kiadóhivatalban.